

N:o 15.

Ank. till Riksd. Kansli den 13 April 1880, kl. 1 e. m.

Betänkande, angående villkoren för tillverkning och försäljning af bränvin.

Till Bevillnings-Utskottets behandling har, jemlikt 40 § Riksdagsordningen, öfverlemnats en inom Riksdagens Första Kammar af Herr *N. S. von Koch* väckt motion (N:o 9), om förändrad lagstiftning angående villkoren för bränvins tillverkning och försäljning.

Uti denna motion hemställer Herr von Koch:

1:o) att det af särskilde komiterade den 20 December 1878 afgifna förslag till förordning angående villkoren för tillverkning af bränvin måtte af Riksdagen i allo godkännas och antagas, dock så, att den uti 11 § af komiterades förslag utsatta skattesiffra höjes från 1 krona 20 öre till 1 krona 40 öre, derest motionärens förslag till ny förordning angående försäljningen af bränvin eller ett annat dermed hufvudsakligen öfverensstämmande varder antaget, och derest statens behof sådan förhöjning kräfver, för att undgå så kallad tilläggsbevillning, samt för att kunna borttaga den senaste riksdag skedda tullförhöjning å socker och kaffe, hvarom motionären äfven väcker förslag, under förutsättning, att så stor förhöjning i skatten och såsom en följd deraf äfven i tullen å bränvin sker;

2:o) att Riksdagen måtte antaga följande förslag till förordning angående villkoren för försäljning af bränvin och andra brända och destillerade spirituösa drycker:

§ 1.

1. Handeln med bränvin fördelas i partihandel, minuthandel och utskänkning.

2. Vid partihandel vare minsta tillåtna försäljningsbeloppet 100 kannor samt vid minuthandel en fjerdedels kanna, och får hvad såldt blifvit icke i mindre belopp än det minsta, som i hvardera fallet må säljas, utlemnas; ej heller må något af det sålda å försäljningsstället förtäras.

3. Vid utskänkning må bränvin till huru ringa belopp som helst försäljas, vare sig till afhemtning eller förtäring på stället, hvarvid varm, lagad mat alltid skall finnas att tillgå.

§ 2.

För rättighet till partihandel med bränvin gäller i öfrigt hvad Kongl. Förordningen af den 18 Juni 1864 om utvidgad näringsfrihet föreskrifver om annan handel.

§ 3.

1. För erhållande af rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin fordras: att råda öfver sig och sitt gods, hafva god frejd, hafva gjort sig känd för ordentlighet, kunna försvarligt skrifva och räkna, att hafva under de tre sist förflutna åren varit och fortfarande vara röstberättigad medlem af den kommun, der rättigheten skall utöfvas, samt att antingen sjelf vara egare till den egendom, der handeln eller utskänkningen skall idkas, eller ock hafva till dess utöfvande derstädes erhållit egarens tillstånd.

2. Embets- och tjänsteman, vare sig statens eller kommunens, prest, lärare, läkare samt ordförande och ledamot i kommunalnämnd må icke deltaga i minuthandel med eller utskänkning af bränvin, ej heller den, som under senast förflutna eller löpande tillverkningsår utöfvat eller utöfvar bränvinstillverkning; och ej heller må sådan handel utöfvas å allmänt boställe eller å annan kronans jord, som ej med stadgad åborätt besittes. Med undantag för uteslutande vinhandel må minuthandel med eller utskänkning af bränvin ej vara förenad med annat näringsyrke, för hvars utöfvande fordras särskild anmälan enligt § 9 af Kongl. Förordningen angående utvidgad näringsfrihet den 18 Juni 1864.

§ 4.

1. Ej må någon tillhandaga allmänheten med anskaffande af bränvin i mindre belopp, än han sjelf eger försälja.

2. Ej heller må innehafvare af rättighet till försäljning af bränvin låta genom ombud å annat ställe än det, der han sin försäljningsrätt utöfvar, till köparen utlemna bränvin i mindre belopp än 100 kannor.

§ 5.

1. Försäljningsåret räknas, för stad, från den 1 Oktober, och för landet, från den 1 November. Rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin erhålles endast till försäljningsårets slut och sålunda för högst ett år i sänder.

2. *Ansökning* om utöfvande af sådan rättighet skall till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande inlemnas, åtföljd af intyg, i stad, af magistraten, och på landet, af kommunalnämnden, att de i § 3 föreskrifna villkor för rättighetens erhållande hos den sökande förefinnas, besigtningssinstrument öfver den tillämnade försäljningslokalens läge och beskaffenhet enligt § 7, *pant eller borgen* af minst tvenne inom kommunen boende fastighetsegare, hvilka ej sjelfve handla med bränvin, för utgörande af de böter, som kunna rättighetsinnehafvaren ådömas, *samt bevis derom att, med minst $\frac{3}{4}$ af de närvarandes egande röster, uti stad, stadsfullmäktige, eller, der sådane icke finnas, allmän rådstufvas ledamöter, och på landet, kommunalstämman tillstyrkt bifall å ansökningen.*

3. Derest den sökande styrkt sig hafva uppfyllt de villkor, denna förordning föreskrifver, och den *aflämnade panten eller borgen* finnes antaglig, kan Kongl. Maj:ts Befallningshafvande utfärda tillståndsbevis, hvilket skall, förr än handeln eller utskänkningen får börja, uppvisas för och påtecknas af magistraten i stad och kommunalnämnden på landet.

§ 6.

Rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin får ej öfverlåtas på annan person, ej heller utöfvas på annan plats eller i annan lokal, än tillståndsbeviset medgifver.

§ 7.

1. Minuterings- eller utskänkingsställe skall vara beläget vid öppen gata, torg eller allmän väg, men får ej finnas i närheten af kyrka, offentlig skola, kasern, större fabrik, bruk, sågverk eller plats, der större allmänt arbete bedrifves, eller utanför stad eller köping på mindre afstånd derifrån än 0,5 mil utan att Kongl. Maj:ts Befallningshafvande

efter särskild pröfning och *vederbörande stadsfullmäktiges, allmän rådstufvas eller kommunalstämmas* hörande det medgifvit och bestämt vilkoren derför.

2. Den lokal, der utskänkning idkas, skall vara ljus, luftig, försedd med snygga möbler och öfriga inventarier samt hafva en i förhållande till rörelsens omfattning tillräcklig storlek.

3. Innan *ansökan* om utöfvande af rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin inlemnas, skall den för rörelsen afsedda lokalen besigtigas i stad af stadsfiskal och på landet af kronobetjent jemte tvenne kommunens röstberättigade medlemmar, utsedde i stad af magistraten och på landet af kommunal-stämman; och skall det af dem upprättade besigtningssinstrument innehålla uppgift, om belägenheten är i öfverensstämmelse med denna förordnings föreskrifter samt, i händelse utskänkning skall ega rum, om föreskrifterna för lokalens beskaffenhet äro iakttagna.

§ 8.

1. Å landet vare minuthandel med eller utskänkning af bränvin förbjuden på eller inom 0,2 mil från ställe, der *häradsting*, auktion, marknad, torgdag, mönstring, *läger eller möte för vapenöfning*, uppborðsstämman eller annan till folksamling föranledande förrättning hålles.

2. I stad ege vederbörande polismyndighet att, om anledning skulle förekomma, att minuthandel med eller utskänkning af bränvin bör förbjudas vid något af de i föregående moment nämnda tillfällen, derom meddela föreskrift.

§ 9.

1. Minuthandel med bränvin må i allmänhet ega rum endast från kl. 8 f. m. till kl. 8 e. m., men ej från kl. 6 e. m. dagen före sön- eller helgdag till kl. 8 f. m. första derpå följande söknedag.

2. Utskänkning af bränvin får ej börja förr än kl. 6 f. m. och skall i allmänhet upphöra å landet vintertiden kl. 6 e. m. och sommartiden kl. 8 e. m. samt i stad hela året kl. 9 e. m.

3. Å sön- eller helgdag får utskänkning af bränvin ega rum och utskänkningsställe hållas öppet endast två timmar på morgonen, tre timmar vid middagen och två timmar på eftermiddagen å tider, som af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande vid rättighetens meddelande bestämmas, men aldrig under tiden för allmän gudstjenst.

4. Kongl. Maj:ts Befallningshafvande *kan* efter vederbörande *stadsfullmäktiges, allmän rådstufvas eller kommunal-stämmas* hörande och till-

styrkande förordna om inskränkning i eller utsträckning af den i denna paragraf bestämda försäljningstid, der särskilda omständigheter dertill föranleda.

5. Under de tider, då minuthandel med eller utskänkning af bränvin ej är tillåten, får bränvin icke heller utlemnas eller å utskänkningsställe förtäras.

§ 10.

1. Vid *helsobrunn*, eller badort, på passagerarefartyg eller der värdshusrörelse af annan orsak kan komma i fråga att under endast någon del af året utöfvas, må för kortare tid rättighet till bränvinsutskänkning af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande efter *alla* vederbörandes hörande och *gemensamma tillstyrkande* meddelas. Sådau utskänkning *må* (i allmänhet) *endast* ske till förtäring på stället; och ege Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att jemväl i öfrigt dervid föreskrifva de inskränningar, som kunna finnas nödiga.

2. Rättighet till utskänkning å passagerarefartyg sökes hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i det län, hvarest fartygets rederi har sitt hufvudsäte.

§ 11.

1. Polismyndighet i stad samt kronobetjent och kommunalnämnd å landet åligge tillse, att å minuthandels- och utskänkningsställe allmän ordning samt de i denna förordning meddelade föreskrifter noga iakttagas; och ega dessa myndigheter anbefalla stängning af minuthandels- eller utskänkningslokal och bränvinshandels eller utskänkningens upphörande, när störande oordning förekommer eller anledning finnes att sådan befara.

2. Förekomma å minuthandels- eller utskänkningsställe oordningar af den art, att innehafvaren af rättigheten icke kan anses fortfarande ega den för densammas utöfvande erforderliga frejd eller ordentlighet, eller har någon af de enligt § 10 meddelade utskänkningsrättigheter visat sig föranleda störande oordningar, må Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, på anmälan i stad af magistraten eller stadsfullmäktige, och på landet af socknens eller angränsande socknars kommunalnämnd, efter vederbörlig undersökning ega att rättigheten inskränka eller indraga.

§ 12.

1. Å apotek må bränvin eller sprit hvarken säljas eller annorledes

utlemnas utom för medicinskt ändamål på behörig läkares recept, för tekniskt behof, då detsamma behörigen styrkes medelst intyg af magistratsledamot, kronobetjent, kommunalstämnas eller kommunalnämnds ordförande eller vice ordförande, och för vetenskapligt ändamål på requisition af känd vetenskapsidkare; börande alla sådana recept, intyg och requisitioner å apoteken qvarhållas och der förvaras.

2. I afseende på försäljningen af sådana läkemedel, hvilka innehålla bränvin eller sprit, gälle hvad medicinalförfattningarna föreskrifva.

§ 13.

Bränvin må icke utlemnas till den, som är drucken eller berusad, ej heller till *person, som icke fyllt 18—21 år*. Den, som är berusad, får ej utdrifvas från utskänkningsställe eller lemnas utan vård.

§ 14.

Då minuthandel med eller utskänkning af bränvin sker, får dörren till försäljningslokalen ej vara låst.

§ 15.

I öppen salubod för handel med andra varor än bränvin äfvensom vid auktioner vare bränvinsutdelning äfven utan betalning förbjuden.

§ 16.

Ej vare någon berättigad till utsökning af betalning för bränvin, som blifvit vid utskänkning utborgadt. Lag samma vare, då bränvin blifvit vid minuthandel till mindre belopp än en kannan utborgadt.

§ 17.

Byteshandel med bränvin vare ansedd lika med bränvinsförsäljning.

§ 18.

1. Bränvin, som vid minuthandel eller utskänkning hålles till salu, skall i styrka uppgå till 46 procent och vara så renadt från finkelolja, att det håller det af Kongl. Maj:t särskildt föreskrifna prof, eller af så renad råvara beredt.

2. Det får ej heller försättas med finkelolja eller annat för helsan skadligt ämne.

§ 19.

Hvad i denna förordning är stadgad om handel med bränvin skall, med undantag af bestämmelserna i § 18 mom. 1, äfven gälla för alla andra brända eller destillerade in- eller utländska spirituösa drycker, äfvensom för drycker, hvilka äro dermed tillagade; och vare vid beräkning af myckenhet, som minst må säljas, icke någon skilnad, om det sålda utgör ett eller flera slag.

§ 20.

1. Då bränvin försändes sjöledes och någon del af saltsjön dervid befares, skall det vara underkastadt försegling och, på sätt i tullstadgan föreskrifves, förpassning.

2. Vid annan försändning af bränvin inom landet eger deremot förpassning icke rum; skolande dock bränvin, när det i större myckenhet än femton kannor forslas landvägen inom en mil från kusten mellan norska gränsen och gränsen mellan Blekinge och Kalmar län, åtföljas af tillverkarens eller säljarens på tro och heder senast inom en vecka före uppvisandet afgifna bevis, att bränvinet icke blifvit i riket olofligen infördt.

§ 21.

Der minuthandel med eller utskänkning af bränvin idkas, skall vara anbragt skylt, som utvisar rörelsen.

§ 22.

Af denna förordning bör å det ställe, der minuthandel med eller utskänkning af bränvin idkas, ett exemplar alltid vara i försäljningsrummet anslaget.

§ 23.

Den, som genom minuthandel eller utskänkning föryttrar bränvin, utan att i stadgad ordning hafva dertill förvärfvat rättighet, eller som mot föreskriften i § 4 mom. 1 tillhandagår med anskaffande af bränvin eller öfverträder det i § 12 gifna förbud, böte första gången från och med 50 till och med 100 kronor, andra gången från 100 till och med

200 kronor samt tredje gången från 200 till och med 400 kronor. Den, som fjerde gången eller oftare med sådan förbrytelse beträdes, dömes till fängelse från och med två månader till och med ett år. Dessutom vare det i försäljningsrummet befintliga bränvin till och med 100 kannor tillika med kärl, som för dess afheimtning äro tjenliga, underkastade beslag och förbrutna.

§ 24.

1. Idkar någon minuthandel med eller utskänkning af bränvin vid tillfälle, då försäljningsrätten ej får utöfvas, eller å annat ställe, än tillståndsbeviset medgifver, eller begagnar någon, mot hvad i § 4 mom. 2 är stadgadt, ombud för bränvins utlemnande å annat ställe, än der han sin försäljningsrätt utöfvar, eller bryter någon mot § 9 mom. 5 eller mot § 15, eller underlåter någon att ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som meddelas enligt § 11, eller tillåter den, som icke är till utskänkning berättigad, att något af det sålda å försäljningsstället förtäres eller afhemtas i mindre belopp än han är berättigad föryttra, böte första gången från och med 50 till och med 100 kronor samt följande gånger från 100 till och med 200 kronor. Lag samma vare, om den, som enligt § 10 erhållit rättighet till utskänkning för kortare tid, utöfvar densamma utan att iakttaga de inskränkingar dervid, som kunna blifvit af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande föreskrifna.

2. Begår någon förbrytelse mot § 18, böte första gången från och med 100 till och med 200 kronor samt följande gånger från 200 till och med 500 kronor.

3. Är den, som andra resan begått någon af de i denna § uppräknade förbrytelser, innehafvare af rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin, vare han tillika förlustig rättigheten.

§ 25.

Uraktlåtenhet att iakttaga föreskriften i § 1, att varm, lagad mat alltid skall vid utskänkning af bränvin finnas att tillgå, samt förbrytelse mot föreskriften i § 5 att till påteckning uppvisa tillståndsbeviset, eller mot §§ 13, 14, 21 eller 22 straffas med böter från och med 25 till och med 100 kronor.

§ 26.

Skulle den, som är pliktig att förbrytelse mot denna förordning

åtala, sjelf beträdas med oloflig bränvinsförsäljning, vare han förfallen till dubbla böter och miste tjensten.

§ 27.

Den, som under tid, då han för förbrytelse mot denna förordning är stäld under tilltal, fortsätter samma förbrytelse, skall för hvarje gång, han efter derom utfärdad och delgifven stämning härtill varder lagligen förvunnen, fällas till de böter eller det fängelsestraff, som är för sådan förbrytelse stadgad, dock må fängelsestraffet icke öfverstiga ett år.

§ 28.

Husbonde ansvarar för förbrytelse, som *begås mot denna förordning, antingen af person, hvilken i hans ställe besörjer bränvinshandel, eller, med husbondes vetskap af hans hustru*, husfolk eller i hans arbete antagen person, lika som vore förbrytelsen af husbonden sjelf föröfvad.

§ 29.

Underlåtes vid landväga transport af bränvin föreskrift, som i § 20 är gifven, dömes varan förbruten, derest egaren ej gitter visa, att hon är af inhemsk tillverkning eller blifvit vederbörligen förtullad.

§ 30.

Böter, som äro ådömda efter denna förordning, skola, om tillgång till deras gäldande brister, förvandlas enligt allmän strafflag.

§ 31.

Af de böter, som enligt denna förordning ådömas, samt värde af bränvin och kärl, som anses förbrutna, tillfalle två tredjedelar åklagaren och en tredjedel den kommuns fattigkassa, der den åtalade förbrytelsen är begången. Finnes särskild angifvare, tage han hälften af åklagarens andel.

§ 32.

Kongl. Maj:ts Befallningshafvande hälle allvarlig hand öfver iakttagande af hvad i denna förordning är stadgad.

§ 33.

1. Lands- och stadsfiskaler, krono-, stads- och polisbetjente samt de personer, hvilka särskildt antagas att vaka öfver förordningens efterlefnad, åligge att förbrytelser mot densamma åtala.

2. I öfrigt ege en hvar rättighet att för sådana förbrytelser anställa åtal, dock ej föräldrar och barn eller makar eller syskon mot hvarandra, ej heller annan skyldeman mot den, hos hvilken han njuter kost eller underhåll, ej fosterbarn mot fosterföräldrar och ej heller tjenare mot husbondefolk under den tid, de äro i tjensten.

3. Då åtal anställles af annan person än den, som är nämnd i mom. 1, gifve han sin klagan allmän åklagare tillkänna så tidigt, att denne må kunna öfvervara målets utförande.

§ 34.

1. Å landet bör kommunalnämnd och i stad vederbörande kommunalmyndighet egna synnerlig uppmärksamhet deråt, att förbrytelser mot denna förordning varda angifna till åtal.

2. Rättighet att verkställa beslag tillkomme de i § 33 mom. 1 omnämnde allmänna åklagare. Beslag skall göras i två vittnens närvaro.

§ 35.

Ej vare någon jäfvig att angående oloflig bränvinsförsäljning bära vittne endast på den grund, att han dervid bränvin sig tillhandlat eller förtärt.

§ 36.

Förbrytelser mot denna förordning böra vid allmänna domstolarna åtalas och afdömas med undantag af frågor om oloflig bränvinsförsäljning i de städer, der poliskammare finnes, uti hvilka dylika frågor skola i hittills vanlig ordning behandlas.

§ 37.

1. *I sammanhang med tillverkningskatten å bränvin och tullen å alla från utrikes ort införda brända eller destillerade spirituösa drycker, upptages en för kommunala behof afsedd särskild afgift, under namn af »förbrukningsavgift» med (40) fyratio öre för hvarje kanna af normalstyrka,*

som förbrukas inom landet, från den dag beslutet trädte i kraft, dock med bibehållande af det i (§ 26 mom. 3 af nu gällande) § 22 mom. 1 af förordningen om tillverkning af bränvin, medgifna afdrag.

2. Sedan, med afseende på förbrukningsafgifternas belopp vid jämförelse med då gällande tillverkningsafgift, proportionerligt afdrag för uppbörtdskostnaden skett, bildas en särskild fond utaf förstnämnda afgifter, som utan sammanblandning af statsmedel tillsvidare förvaltas af (Statskontoret) (Riksgäldskontoret) den myndighet Kongl. Maj:t bestämmer.

§ 38.

Bevörde förbrukningsafgifter fördelas, efter folkmängden alltid beräknad, i fullt hundratal, det är sista allmänna folkräkning skett emellan rikets särskilda landstingsområden och så att, sedan landsting och hushållnings-sällskap hvardera, der så nu sker, fått ($\frac{1}{3}$) en femtedel, återstoden skiftas efter nämnde års folkmängd emellan alla områdets lands- och stadskommuner, att användas främst för fattigvård, säkerhetspolis, folk- och slöjdsolor.

Öfvergående stadganden.

§ 39.

1. Källarmästare, vinskänkare, idkare af schweitzerirörelse, traktörer och värdshusvärdar, hvilka å sin rörelse innehafva burskap, bibehållas vid den rätt till minuthandel med eller utskänkning af bränvin, som dem på grund deraf tillkommer, äfvensom de näringsidkare, som erhållit sådan rätt för bestämd tid, hvilken icke tilländagår före ingången af det försäljningsår, då denna förordning träder i gällande kraft.

2. Har för gästgifveri å landet vid den tid, då Kongl. Förordningen af den 18 Januari 1855 angående vilkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker blef till efterlefnad gällande, utskänkingsrättighet utöfvats och sedermera icke upphört, då må samma rättighet, så framt den icke varder uppsagd eller förverkad, fortfarande tillgodonjutas, dock endast af den, som, då Kongl. Förordningen af den 26 Augusti 1873 angående vilkoren för försäljning af bränvin blef till efterlefnad gällande, var egare af sådant gästgifveri, och af hans hustru, så länge någon af dem lefver och gästgifverihållningen på samma ställe sjelf besörjer eller på sitt eget ansvar låter den genom annan behörig person besörja.

3. Eges sådant gästgifveri af kommun eller annan menighet, då må rättigheten till utskänkning af bränvin under förestående vilkor tillgodonjutas under loppet af tjugo år, räknade från den tid, denna förordning träder i gällande kraft.

§ 40.

Å gästgifveri, der rörelsen är mellan flere åbor fördelad, skall en af kronobetjent påtecknad uppgift om den tid, hvardera åbon är till bränvinsutskänkning berättigad, vara anslagen hos den, som för tillfället utöfvar försäljningsrätten, och hos honom under samma tid jemväl skylt vara anbragt, på sätt i § 21 föreskrifves.

§ 41.

De näringsidkare, som enligt § 39 innehafva rätt till minuthandel med eller utskänkning af bränvin, skola före ingången af hvarje försäljningsår hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande anmäla, om och i hvilken lokal de ämna utöfva denna rätt, och äro skyldige ställa sig denna förordnings föreskrifter till efterrättelse med undantag af dem, som röra vilkoren och sättet för rättighetens erhållande.

§ 42.

I stad, hvarest minuthandel med eller utskänkning af bränvin jemlikt hittills gällande stadganden blifvit öfverlåten åt bolag, hvilket åt staden afstår all den nettovinst, som, sedan nödiga förvaltningskostnader blifvit afdragna, enligt bolagets räkenskaper visat sig hafva uppkommit af all den bränvinshandel bolaget idkat, får samma bolag dermed fortfara, eller annat dylikt bildas, samt sálunda vidare och intilldess annorlunda af Kongl. Maj:t förordnas minuthandel och utskänkning af bränvin på sådant sätt utöfvas; dock med vilkor, att, så länge detta förhållande fortfar, den andel staden jemlikt § 38 bort erhålla af förbrukningsafgiften skall tillfalla statskassan.

§ 43.

Skulle landsting, hushållssällskap eller kommun vid den fördelning af förbrukningsafgifterna, som, efter det denna författning trädte i kraft, först

bör verkställas, jemlikt § 38 erhålla mindre än hvad det eller den visar sig under de 5 åren 18 . . .—18 . . . i medeltal, utaf afgifter (genom inkomster?) för utminuterung och utskänkning af bränvin, lagligen hafva åtnjutit, då skall först ett mot minskningen, för alla dessa, svarande belopp afdragas, för att under 5 (10) år, såsom ersättning för dylik minskning utgå, samt derefter återstoden på sätt i sistnämnde paragraf sägs, varda utskiftad.

§ 44.

Denna förordning träder i kraft för stad från den 1 Oktober och för landet från den 1 November 18 . . .

3:o) att Riksdagen måtte hos Kongl. Maj:t anhålla om utfärdande af nådig kungörelse om verkställande af undersökning i afseende å bränvins renhet från finkelolja i öfverensstämmelse med det förslag till sådan kungörelse, som den 20 December 1878 af bränvinslagstiftningskomitén afgifvits.

Motionären förklarar närmaste anledningen till afgifvandet af förevarande motion hafva varit den, att då man vid tiden för motionens afgifvande ännu icke kunde ega kännedom om innehållet af den nådiga proposition, som efter det de af Kongl. Maj:t utsedda komiterade redan den 20 December 1878 afgifvit underdånigt förslag till nya författningar angående tillverkning, försäljning och rening af bränvin, Kongl. Maj:t, enligt hvad motionären ansåg sannolikt, denna Riksdag komme att afgifva, motionären velat innan motionstidens slut bevara sin rätt att äfven vid denna riksdag försöka göra gällande sina i detta ämne länge hysta åsigter. Någon Kongl. proposition med förslag till ny bränvinslagstiftning har emellertid ännu icke blifvit till Riksdagen afgifven och torde väl i anseende till den långt framskridna tiden icke vara att under denna riksdag förvänta. Då motionären likväl icke blott för det fall, att en sådan Kongl. proposition afgåfves, framlagt sina förslag till ompröfning, har Utskottet nu att angående desamma afgifva yttrande, ehuru Utskottet vid nyssnämnda förhållande icke kunnat ega förslagen samma behandling, som skulle kommit dem till del, derest Utskottet haft att taga dem i öfvervägande i sammanhang med en Kongl. proposition i ämnet och som Utskottet, med kännedom om motionärens varma in-

tresse och osparda möda för den sak han förfäktar, jemväl helst önskat att få egna desamma.

Utskottet vill i minnet återkalla, att Riksdagen den 17 Maj 1877 i underdånig skrifvelse hos Kongl. Maj:t anhöll, att Kongl. Maj:t täcktes genom sakkunnige män låta öfverse gällande författningar angående tillverkning och försäljning af bränvin, i syfte att genom lagstiftningen måtte kunna åstadkommas ett kraftigare motverkande af rusdryckers missbruk, samt derefter i ämnet till Riksdagen afgifva förslag. Sedan i anledning af denna Riksdagens anhållan en komité blifvit af Kongl. Maj:t den 24 derpå följande Augusti för det af Riksdagen uppgifna ändamål tillsatt, afgaf denna komité den 20 December 1878 underdånigt betänkande med förslag till författningar angående tillverkning och försäljning af bränvin, hvarefter öfver dessa förslag infordrades utlåtanden från samtliga Kongl. Maj:ts Befallningshafvande; och hafva hittills från fjorton länsstyrelser sådana utlåtanden inkommit.

Då, enligt hvad nyss blifvit nämndt, Riksdagens ofvanberörda i ämnet aflättna underdåniga skrifvelse innefattade en anhållan att från Kongl. Maj:t få mottaga förslag till ny bränvinslagstiftning, vore det enligt Utskottets mening mindre välbetänkt, om Riksdagen genom att nu taga frågan i hela dess vidd under ompröfning ginge den af Riksdagen sjelf begärda utredningen i förväg; och synes för ett sådant tillvägagående något skäl icke finnas för handen, då Utskottet är förvissadt derom, att Kongl. Maj:t skall låta sig angeläget vara att så skyndsamt som ärendets vikt och omfattande natur det tillstodja afgifva den begärda framställningen. Men då Utskottet sålunda ansett sig icke böra ingå i pröfning af de utaf motionären framställda förslag, har likväl Utskottet dervid icke allenast varit bestämdt af önskan att bevara följdriktigheten i Riksdagens beslut, utan äfven trott sig derigenom bäst befordra det syftemål, som både Riksdagen i sin ofvan oförmälda skrifvelse och motionären med sina föreliggande förslag i främsta rummet åsyftat eller ett kraftigt motverkande af rusdryckers missbruk. Det vill nemligen synas Utskottet uppenbart, att, derest till grund för de blifvande öfverläggningarna i den viktiga frågan kan läggas ett af Kongl. Maj:t, efter omsorgsfull pröfning ej mindre af bränvinslagstiftningskomiténs förslag än äfven af de utaf minoriteten inom komitén framställda, från majoritetens i väsentlig mån afvikande åsigt, äfvensom efter inhemtande af alla de upplysningar, som kunna stå Kongl. Maj:t till buds, afgifvet förslag i ämnet, större utsigt att förena de på detta område af gammalt vidt skilda meningarne skola förefinnas, än om de olika förslagen oförmedlade dragas inför Riksdagens pröfning. Utskottet anser

sig derföre bäst tillgodose den maktpåliggande frågans kraf på en tillfredsställande lösning, då Utskottet hemställer,

att Herr von Kochs ifrågavarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 13 April 1880.

På Utskottets vägnar:

A. H. FOCK.

Herr *C. O. Berg* har begärt få antecknadt, att han icke deltagit i den slutliga behandlingen af detta betänkande.
